

Slunečná.

Text a foto:
Pavel Gejšoš

Jihomoravské rozhledny

Království dalekých výhledů

Nejen vinnými sklepy se může pochlubit jižní Morava. Stále častěji sem míří i milovníci výhledů a staveb k tomu určených. Vinařský kraj se může pochlubit druhým největším počtem rozhleden v Česku.

tipy na výlet

Celkem na jižní Moravě najdete čtyřiačtyřicet a jen ze čtyř z nich aktuálně nelze shlédnout do krajiny. Další dvě historické stavby v oficiálních seznamech rozhlednářů nefigurují, ovšem náležitosti rozhleden splňují.

NEJFOTOGENIČTĚJŠÍ JE MINARET

Asi nejfotogeničtější vyhlídkovou stavbou jihu Moravy je Minaret v Lednicko-valtickém areálu. Ten zadal kníže Alois I. Josef z Lichtenštejna svému architektu Josefu Hardtmuthovi, který údajně vypracoval jeho projekt přes noc. Do základové jámy o rozloze sto padesáti čtverečních sáhů v bažinatém terénu narazili dělníci na pět set olšových okovaných pilotů o délce 17 metrů a spojili je 96 dubovými rošty. Na nich vybudovali základovou kamennou desku, na níž následně v roce 1802 vyrostla šedesátimetrová věž.

Na rozdíl od nejsevernějšího minaretu v maďarském Egeru, kam stoupali uzoučkými schody pouze muezíni, vede na vrchol lednické dominanty pohodlné schodiště. Vnitřní zdobené sály v prvním patře na obnovu zatím čekají. Krásné výhledy na romantický areál Lichtenštejnů nabízí i neprávem opomíjený, nedávno rekonstruovaný zámeček se střešní vyhlídkou Apollo u Lednických rybníků a také kolonáda Rajstna u Valtic s terasou na antických sloupech, častý cíl cykloturistů.

JAKO NA NAFTOVÉM POLI

Milovníci rozhledů v sedlech kol míří od jara do podzimu na „vinařskou pětku“ věží v oblasti hroznům zaslíbené. První, dřevěná, vyrostla v Bořeticích nad recesistickou republikou Kraví hora v roce 2006. A okolní obce se nenechaly zahanbit. Menší vyhlídková stavbička vyrostla o rok později v lokalitě U obrázku poblíž Staroviček, v kraji André. Následovala v roce 2009 Slunečná ve vinici u Velkých Pavlovic na cyklotrase Modré hory, s vinným sklípkem přímo pod atypickou stavbou. Za pár měsíců vznikly obří přesýpací hodiny, tedy rozhledna podobného tvaru z dílny Antonína Olšiny na kopci Nedánov u Boleradic, na místě,

kde menší věž stávala již před druhou světovou válkou. Tradici Moravského Texasu od jara 2010 připomíná třicetimetrová vyhlídková imitace vrtné věže v lokalitě Na Podluží u Nového Poddvorova na Hodonínsku.

Výhled na pásmo Bílých Karpat nabízí na Hodonínsku i další rozhledny – kovová v Travičné u Tvarožné Lhoty, dřevěná v sedle Drahy u Javorníku, u silnice ve Strážovicích a Johanka v Hýslech u Kyjova či imitace větrného mlýna v Bukovanech u Kyjova.

MORAVSKÉ ZLATÉ KAPLIČKY

Podobně nadšenecky, jako se v předminulém století sbíraly peníze na stavbu pražského Národního divadla, vznikly tři rozhledny na Brněnsku. Skládali se na ně místní obyvatelé i „přespolní“ dárci ve veřejných sbírkách.

Obnovy se tak dočkala věž z roku 1934 na Klucanině nad Tišnovem, ze které na většinu druhé poloviny 20. století zůstalo jen torzo podezdívky. Až v letech 2001–2003 občanské sdružení Rozhled na Tišnov z veřejné sbírky a dotací sponzorů postavilo 19 metrů vysokou zděnou věž podle návrhu Heleny a Luboše Chvílových, připomínající kosmickou raketu. Zajímavá vzdušná kovová konstrukce vznikla díky akční Soběšické gardě v roce 2007 i u prvního trigonometrického bodu Strom na území bývalého Rakouska-Uherska – na Ostré horce na severním okraji Brna.

Že na místě původní zaniklé věže z roku 1910 novodobě vznikne jen betonová podezdívka, to na přelomu milénia vypadalo v Hlíně u Ivančic. Po pár letech stagnace ale nadšení místního KČT pod vedením Josefa Flíčka chytilo druhý dech a dotáhlo sbírku k úspěšnému konci. Od března 2007 tak shlíží na Ivančicko červeně natřená dřevěná kráska, která dostala jméno po ivančickém rodáku, herci Vladimíru Menšíkovi. Po dalším rodákovi se jmenuje Rozhledna Alfonse Muchy, balkon v lese na tamní Réně.

Nejkrásnější pohledy na Brněnsku kotlinu nabízí Akátová věž na výrazném kopci Výhon u Židlochovic, pojmenovaná podle netradičního použitého materiálu. Na dohled od ní je upravená vy-

Bořetice.

Křepice.

Bukovany.

Klucanina u Tišnova.

hlídka na střeše šestihanného vodojemu na návrší u Bratčic.

Na kopce zvedající se na sever od Brna lze shlížet z jediné rozhledny postavené v období útlumu turistických staveb v osmdesátých letech na Babím lomu u Lelekovic, a také z nedávno navýšené kamenné historické Alexandrovny nad Adamovem. Na Dražanskou vrchovinu je výhled i z upravené bývalé vojenské věže u ovčí farmy na Zlobici u Kuřimi, vysílače na Čebínce u Čebína, dřevěných vyhlídek na Křivoši u Dolních Louček, Babylonu u sousedních Kalů a na jednom z „Moravských prs“, Malém Chlumu u Obory. Na severu se lze kochat pohledem ze zděné Milenky nad pískovcovou jeskyní sochařského samouka Stanislava Rolínka v Rudce u Kunštátu a z kovových věží na druhém Babylonu u Kozárova a na Podvrší u Veselice na Blanensku.

Nejvýše položenou rozhlednu na jihu Moravy se zajímavými výhledy až na Jeseníky a Orlické hory lze najít na ďábelské kóťě 666 na Zelenkově kopci u Ústupu u Olešnice na Blanensku. Na opačnou stranu od Olešnice a tamního muzea strašidel je její starší sestra na svahu Kopanin.

KAM NOHY BOHUŽEL NEVKROČÍ

Smutnou kapitolou jsou čtyři jihomoravské rozhledny, na něž boty turistů nemohou vystoupat. Přímo v Brně je v areálu výstaviště pozoruhodná prosklená roz-

hledna od architekta Bohumíra Čermáka. Bohužel je již řadu let nepřístupná, údajně kvůli špatně upravenému výtahu. Nenechavost a vandalismus hloupé části návštěvnické obce, která odlupovala polystyrenové obložení, se bohužel po dvou letech provozu staly osudným pro historizující rozhledničku na komíně zábavního centra v Hatích u Znojma.

NOVÉ LÁKADLO BUDE NA JAŘE

Nedaleko, v nejzápadnějším cípu jižní Moravy, se nachází vůbec nejstarší dochovaná rozhledna v Česku z roku 1801, o rok starší než lednický Minaret – historizující zřícenina v zámeckém parku v Uherčicích. Bohužel však vnitřní dřevěný ochoz vzal již před lety za své. O jeho obnovu se spolu se správou zámku snaží občanské sdružení Klub přátel rozhleden, zatím ale chybí peníze. Na Znojmsku se tak lze z ptáčích perspektiv dívat jen z nové štíhlé věže Rumburak nad Bítovem. A to doslova – živý krkavec je maskotem rozhledny.

Stejný problém jako v Uherčicích trápí i další aktivitu celostátního rozhlednářského klubu. Tou je snaha o dokončení „pozorovatelný“ u Křepic na Břeclavsku, stavěné v roce 1989 na místě, odkud maršál Malinovskij řídil v roce 1945 osvobozovací brněnskou operaci.

Naopak novou kovovou rozhlednu dokončují nyní stavbaři na Chocholíku u Drnovic na Vyškovsku. Takže jaro na jihu Moravy přinese výhledologům kromě tříčítky tradičních i jedno nové lákadlo. ❌

Rumburak.

Akátová věž na Výhonu u Židlochovic.

Akátová věž zevnitř a odspodu.